

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobkyně: **L. K.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 17. 7. 2007, č. j. x, o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 4. 2008, č. j. 21 Cad 135/2007 - 13, o návrhu žalované na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 4. 2008, č. j. 21 Cad 135/2007 - 13, **s e p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě zrušil v záhlaví uvedeným rozsudkem rozhodnutí žalované ze dne 17. 7. 2007, č. j. x, a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Tímto rozhodnutím Česká správa sociálního zabezpečení zamítla žádost žalobkyně o vyrovnávací příspěvek na základě ust. § 4 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

V kasační stížnosti žalovaná navrhl, aby byl napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádala o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti. Uvedla, že v případě, kdy by Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu, může tento v souladu s právním názorem Nejvyššího správního soudu rozhodnout opačně, v důsledku čehož by „obživlo“ původní zrušené rozhodnutí žalované. Na základě nového rozsudku krajského soudu by však již nebylo zrušeno rozhodnutí žalované vydané v mezidobí k realizaci napadeného rozsudku. Nastala by situace, kdy by vedle sebe existovala dvě opačná rozhodnutí o téže věci. Tento nežádoucí výsledek je existujícími procesními instituty prakticky neřešitelný. Rozhodnutí o žalobě by tak ztratilo smysl, což by vedlo k naplnění pojmu „nenahraditelné újmy“, jejíž vznik je jednou z podmínek přiznání odkladného účinku podle ust. § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), na který odkazuje § 107 citovaného zákona.

Žalobkyně ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že rozdíl mezi starobním důchodem stanoveným podle českých a slovenských předpisů, který má být podle rozsudku krajského soudu přiznán a vyplácen, nepředstavuje nenahraditelnou újmu na straně žalované. Tato pouze spravuje státní prostředky určené k výplatě dávek důchodového pojištění. Žalobkyně přitom odkázala na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2005, č. j. 6 Ads 17/2008.

Podle ust. § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Přitom přiměřeně užije ust. § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. Podle ust. § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nenahraditelnou újmu, přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem. Podle § 73 odst. 3 s. ř. s. se přiznáním odkladného účinku pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí.

Jak již dříve Nejvyšší správní soud judikoval, poskytují soudy ve správním soudnictví primárně ochranu subjektivním veřejným právům a rovněž institut odkladného účinku je koncipován především jako dočasná procesní ochrana žalobce – účastníka správního řízení – před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého správního rozhodnutí, jsou-li pro to splněny zákonem předepsané podmínky. Situace, kdy bude možno dovozovat vznik nenahraditelné újmy na straně žalovaného správního orgánu v důsledku rozhodnutí krajského soudu, tak budou nepochybně představitelné v poněkud omezenější míře, než jak tomu bude na straně žalobce. [Dle dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu tak např. nelze spatřovat nenahraditelnou újmu způsobenou žalovanému v tom, že mu bude krajským soudem uložena povinnost vyplatit žalobci dávku důchodového pojištění, přeplatek na dani apod. (srov. usnesení ze dne 20. 9. 2006, č. j. 6 Ads 99/2006 - 33, www.nssoud.cz; usnesení ze dne 5. 1. 2005, č. j. 1 Afs 106/2004 - 49, publ. pod č. 982/2006 Sb. NSS).] S ohledem na zásadu rovnosti účastníků řízení před soudem nicméně nelze žalovanému správnímu orgánu upírat právo obrátit se v případě nesouhlasu s výsledky soudního přezkumu provedeného krajským soudem na Nejvyšší správní soud s kasační stížností.

Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, pak zásadně platí, že zruší-li krajský soud rozhodnutí správního orgánu, je povinností správního orgánu pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost.

V témže usnesení však rozšířený senát Nejvyššího správního soudu poukázal i na možné negativní dopady, které mohou nastat v souvislosti s přezkumem rozsudku krajského soudu, jímž bylo zrušeno správní rozhodnutí, na základě kasační stížnosti podané žalovaným. Nejvyšší správní soud uvedl, že za situace, kdy by byl takový rozsudek krajského soudu zrušen, dostala by se věc do stadia nového posuzování žaloby krajským soudem. Ten, vázan právním názorem kasačního soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), může rozhodnout o zákonnosti správního rozhodnutí opačně, načež původní (zrušené) správní rozhodnutí „obživne“, aniž by důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu bylo

současné zrušení v mezidobí případně vydaného dalšího správního rozhodnutí. Vedle sebe tu tak mohou být dvě odlišná či dokonce opačná správní rozhodnutí o téže věci. Při odhlédnutí od situace, že i nové rozhodnutí krajského soudu může být napadeno kasační stížností, stejně tak jako nové správní rozhodnutí další žalobou, následně rozsudek krajského soudu také kasační stížností, jde jistě o výsledek nežádoucí a procesními instituty příslušných správních procesních předpisů obtížně řešitelný. Nejvyšší správní soud připustil, že takový případ lze řešit přiznáním odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Právě na výše popsanou problematickou situaci, kdy by vedle sebe existovala dvě opačná správní rozhodnutí, poukázala i žalovaná ve svém návrhu na odkladný účinek. Veden uvedeným názorem rozšířeného senátu dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že žalovanou namítaný nežádoucí stav, který v daném případě reálně hrozí, je v rozporu s principem právní jistoty, a lze v něm tudíž spatřovat nenahraditelnou újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. Současně usoudil, že přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není ani v rozporu s veřejným zájmem. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 20. srpna 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu